

19 octombrie 2010

VB Nr. 6

Curtea Constituțională a Republicii Moldova

SESIZARE

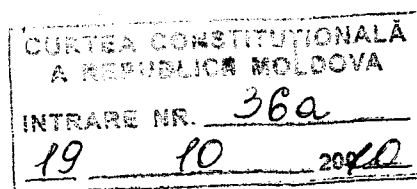
ONORATĂ CURTE,

La 28 mai 2010 Parlamentul a adoptat Legea nr.100 "Pentru modificarea unor acte legislative", prevederile căreia s-au referit la art. 43 din Legea privind pensile de asigurări sociale de stat și la art.13 din Legea privind asigurarea activității Președintelui republicii Moldova.

Potrivit modificărilor operate la articolul 43, alineatele (1), (2) și (3) din Legea nr.156 –XIV din 14 octombrie 1998 s-a stabilit că asiguratul care a activat cel puțin 2 ani în calitate de deputat în Parlament sau în calitate de membru de Guvern are dreptul la pensie calculată în cuantum de 42% din suma tuturor plăților lunare. Astfel, dacă pînă la adoptarea modificărilor menționate deputații și membrii Guvernului aveau dreptul la o pensie în cuantum de 75% din suma tuturor plăților lunare, atunci după modificările adoptate marimea pensiei lor se diminuează pînă la 42% din suma tuturor plăților lunare.

Argumentele invocate de către autorii inițiativei legislative în favoarea acestui proiect sunt: stabilirea "dreptății sociale", „edificarea unui stat social, unui stat care își stabilește ca obiectiv primordial grija pentru oameni și stabilirea unor condiții egale”, „demonstrarea maturității clasei politice, perceperea corectă a noțiunii de dreptate socială și responsabilitatea pentru oamenii pe care îi conducem” și cel de „declararea ca obiectiv major pentru rezolvarea problemelor sociale, în special problema care vizează condițiile de pensionare, principiul de unificare a acestui sistem” nu corespund scopurilor propuse și vin în contradicție cu un șir de norme constituționale privind statutul juridic al **republicii** în Parlament și al membrilor de Guvern, diminuînd esențial garanțiile lor sociale.

Articolul 54 alineatele (1),(2) și (4) din Constituția Republicii Moldova prevede că: (1) *In Republica Moldova nu pot fi adoptate legi care ar suprima sau ar diminua drepturile si libertatile fundamentale ale omului si cetateanului.* (2) *Exercitiul drepturilor si libertatilor nu poate fi supus altor restringeri decit celor prevazute de lege, care corespund normelor unanim recunoscute ale dreptului international si sint necesare in interesele securitatii nationale, integritatii teritoriale, bunastarii economice a tarii, ordinii publice, in scopul prevenirii*

tulburarilor in masa si infractiunilor, protejarii drepturilor, libertatilor si demnitatii altor persoane, impiedicarii divulgarii informatiilor confidentiale sau garantarii autoritatii si impartialitatii justitiei. (4) Restrangerea trebuie sa fie proportionala cu situatia care a determinat-o si nu poate atinge existenta dreptului sau a libertatii.

Prin prisma normelor constituționale, adoptarea și intrarea în vigoare a Legii Nr. 100 din 28.05.2010 conduce la aprofundarea inechității sociale și la lezarea în drepturi a unor categorii de populație cu atât mai mult că legea adoptată nu are efecte retroactive.

Concluziile care se impun la examinarea circumstanțelor descrise mai sus sunt următoarele:

Modificările operate la articolul 43 din Legea nr.156-XIV, ce reglementează asigurarea cu pensii a categoriilor respective de persoane, sînt discriminatorii, contravin principiilor constituționale privind echitatea și egalitatea tuturor în fața legii, neretroactivitatea legii și nu se subsumează hotărîrilor anterioare ale Curții Constituționale în probleme similare.

La adoptarea Legii nr.100 nu s-a ținut cont nici de constatările Curții Constituționale, expuse în Hotărîrea nr.9 din 30.03.2004 pentru controlul constituționalității unor prevederi ale art.I, p. 22 și art. II-V din Legea nr.358-XV din 31 iunie 2003 “Pentru modificarea și completarea unor acte legislative”, care au vizat aceeași propunere de diminuarea a cuantumului pensiei de deputat și membru al Guvernului de la 75% la 42%. În Hotărîrea menționată Curtea Constituțională a constatat că prin modificările operate legiuitorul a instituit condiții noi de stabilire și plată a pensiei, prin care a diminuat protecția socială a acestor categorii de persoane, stipulată prin legile anterioare. Astfel, prin art.43, art.44 și art.46 din Legea nr.156-XIV legiuitorul a micșorat cuantumul pensiei stabilit anterior de la 75% și 65% pînă la 42%, calculat în condițiile legii.”

Așadar, Curtea Constituțională a relevat că noile dispoziții de pensionare, instituite prin art.I pct.22 din Legea nr.358-XV, ***diminuează protecția socială a categoriilor respective de persoane, încalcă dreptul lor la pensie pentru vechime în muncă și principiul universal al respectării drepturilor dobîndite în mod licit***, constatînd că “aceste dispoziții legale încalcă, de asemenea, prevederile art.54 din Constituție, conform cărora în Republica Moldova nu pot fi adoptate legi care ar suprima sau ar diminua drepturile și libertățile fundamentale ale omului și cetățeanului.

Și prin Hotărîrea nr.4 din 27 ianuarie 2000, Curtea a calificat drept neconstituționale modificările operate într-un șir de acte legislative, care au diminuat garanțiile sociale ale unor categorii de cetățeni, inclusiv ale funcționarilor publici, relevînd că diminuarea cuantumului pensiei sau suspendarea plății pensiei sînt posibile numai în cazurile în care la stabilirea ei au fost comise abuzuri sau încălcări ale legii.

Constatînd că:

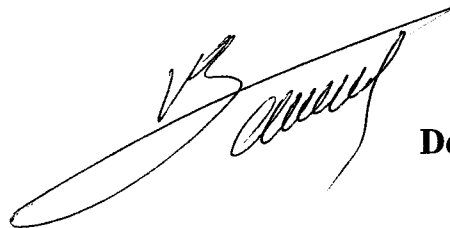
- Constituția Republicii Moldova (art.43 alin.(1)  i art.47) garantează  i protejează drepturile omului la muncă  i la protecția muncii, la asistenț  i protec ie socială, la asigurare în caz de  omaj, boală, invaliditate, b tr ne e sau în alte cazuri de pierdere a mijloacelor de subzisten , în urma unor împrejurări independente de voin a lor, iar legisla ia în vigoare stabile te dreptul cet eanului la pensie pentru vechime în muncă, cuantumul căreia depinde direct de nivelul de salarizare  i de caracterul activit ii social-utile prestate;
- Dată fiind importan a activit ii  i statutul juridic al deputa ilor  i membrilor Guvernului, de caracterul  i complexitatea activit ii prestate, de responsabilit ile  i exigen ele de calificare pe care această activitate le implică, este logic ca dacă ei întrunesc condi iile de atingere a v rstei de pensionare, specificată în art.41 alin.(1) din Legea nr. 156  i, în mod obligatoriu, realizarea stagiului de cotizare în func ia respectivă – diminuarea lor în drepturi devine ilegală.
- Ader nd, la 28 iulie 1990, la Pactul interna ional cu privire la drepturile economice, sociale  i culturale, adoptat la 16 decembrie 1966 la New-York, în conformitate cu prevederile art.2 alin.1 ale acestuia, Republica Moldova s-a angajat să ac ioneze at t prin propriul său efort, c t  i prin asistenț  i cooperare interna ional , folosind la maximum resursele sale disponibile pentru ca exercitarea deplină a drepturilor recunoscute de Pact să fie asigurată progresiv prin toate mijloacele adecvate, inclusiv prin adoptarea de măsuri legislative.

SOLICIT:

 n conformitate cu prevederile art.135 din Constituția Republicii Moldova, art.4 din Legea cu privire la Curtea Constituțională și art.4 din Codul jurisdic iei constituționale,

Exercitarea controlului constitu ionalit ii Legii Nr. 100 din 28.05.2010 pentru modificarea unor acte legislative.

Cu respect,

**Vasile Balan
Deputat  n Parlament**